I. Wydział historyczny 1841.

V.

WYDZIAŁ HISTORYCZNY.

W ROKU 1841.

Wydział historyczny począł się z myśli ś. p. Juliana Ursyna Niemcewicza, i kilka lat przeżył jego duchem. Wiadomo rodakom jaką Niemcewicz miłością kochał przeszłość ojczyzny naszej. On pierwszy jej dzieje pieśniami rozgłaszał, i probował je na scenie uwidomić; — on po upadku kraju natchnął Towarzystwu Warszawskiemu przyjacioł nauk myśl spisywania historii Polskiéj, i sam najlepsze na owe czasy dzieło historyczne wypracował; — on pierwszy objechał z kolei wszystkie strony dawnej Polski, w celu wyszukiwania jej zabytków; — zbierał pierwszy pamiątki do dziejów, znaczną ich część ogłosił, a znaczniejszą gotową do druku zostawił w rękopismach. Wierny tej miłości swojej rodzinnej i na tułactwie, zaszczepiał ją między rodakami aby rosła i w przyszłych pokoleniach. Stał na czele Wydziału jako wzór, przewodniczył jego pracom, wynajdował dlań śrzodki za granicą, gdzie liczył wielu znakomitych przyjacioł, — a wiązał nas z krajem całą osnową swoich obszernych z nim stosunków.

Po zgonie Niemcewicza, członkowie Wydziału uczuliśmy powinność dzieło jego zachować, dzieło dobre i pożyteczne; bo, zajętym całą myślą o przyszłości narodu, nie godzi się nam zapomnieć o przeszłości która nas z terazniejszością łączy. A jeśli w krótkim, da Bóg, pobycie na tułactwie, nie podobna będzie nam czerpnąć we wszystkich źródłach które na obcej ziemi, pomocnicze do dziejów naszych napotykamy, starajmy się przynajmniej wykryć je i naznaczyć dla przyszłych swobodniejszych pracowników. Ale uczuliśmy razem całą trudność naszego sierocego położenia. Współ-koledzy nasi powoływani na zastępstwo Niemcewicza, długo wzbraniali się przyjąć ten zaszczyt. Ktokolwiek zajmie po nim krzesło z tytułem Prezesa, już on nie będzie duszą i myślą Towarzystwa, tylko jednym z jego członków, my zaś wszyscy, już nie pomocnikami tylko Prezesa, wykonawcami natchnień jego, ale współpracownikami, współtworcami Wydziału być musimy. Odtąd Wydział o tyle żyć i wzrastać będzie, o ile każdy z nas przyniesie doń talentu Niemcewicza, gorliwości i działalności Niemcewicza. Obyśmy biorąc po nim dziedzictwem dzieło jego ulubione, mogli posieść w sercach rodaków część zaufania publicznego, które, wiecie, jak ten mąż wysłużył,—które nam ostatnią wolą zapisał,—które pozyskiwać i zachować rozkazał.

I. SKŁAD WYDZIAŁU.

Jako wyszukiwanie materiałów jest jedną z głównych czynności Wydziału Historycznego, przeto, na przedstawienie Rady i za potwierdzeniem Prezesa, Hr. Ludwik Plater, przewodniczący od dwóch lat Delegacii Kwerendowej, zaproszonym został

do składu Rady Wydziału Historycznego. Z drugiej strony, ponieważ do obowiązku Sekretarza należy : Korrespondencia, przygotowanie miesięczne Raportu i utrzymanie Archiwum, więc dla ulżenia mu, Rada zaprosiła jednego z członków, Pana Szymańskiego, a po wystąpieniu jego z Wydziału, Pana Królikowskiego do utrzymywania Protokółu posiedzeń miesięcznych. — Wydział stracił w tym roku jednego z najgorliwszych członków swoich ś. p. Marcellego Drewnowskiego, który po ciężkiej chorobie zakończył życie d. 14 *Lipca* r. b.— Wydział stosownie do postanowienia swego, wiadomość o jego przykładnem życiu w aktach swoich złożył. Prócz tego, dla osobistych przeszkód : PP. Karol Hofman, Amanciusz Żarczyński, Alexander Jeśman; Ant. Szymański Józef i Kazimierz Łopacinscy, Juliusz Marylski, przestali należeć do Wydziału. Przybyło zaś do niego dwóch nowych członków.—

Skład Wydziału w r. 1841 był następujący.

RADA.

Niemcewicz J. U. *Prezes*, (do 21 Maja 1841.)

Mickiewicz Adam, *Prezes*, (od d. 4 Sierpnia.)

Kożuchowski Nemezy, *Bibliotekarz.*

Morawski Teodor, *Podskarbi.*

Plater Hr. Ludwik, *Prezes Delegacii Rewerendowej.*

Morozewicz Kalixt, *Lektor.*

Sienkiewicz Karol, *Sekretarz.*

DOBROCZYŃCY.

Xiąże Adam Czartoryski.

Hr. Władysław Zamojski.

CZŁONKOWIE.

Niemcewicz Karol.

Błotnicki Hipolit.

Małachowski Hr. Stanisław.

Radziszewski, Pułkownik, Stanisław.

Rejtzenhejm Józef.

Czartoryski Witold.

Niezabytowski Stefan.

Wścieklica Felix.

Niemojowski Franciszek.

Orda Napoleon.

Plater Zygmunt.

Plater Hr. Cezary.

Kozmian Jan.

Loman Jan.

Falkowski Stanisław.

Wrotnowski Felix.

Królikowski Karol, *Sekretarz Protokolista.*

II. KWERENDA.

Delegacia, pod prezydencią Hr. Ludwika Platera, złożona z PP. Morozewicza, Sieńkiewicza, Zyg. Platera i Królikowskiego, w biegu r. 1841, czynnie zajmowała się w Paryżu, a mianowicie w Bibliotece Króleskiej, wyszukiwaniem i przeglądem materiałów historycznych, mogących zawierać w sobie rzeczy o Polscze. Poszukiwanie to odbywało się zwyczajem przyjętym, dwa razy, to jest, dnia 10 i 20, każdego miesiąca. — Hr. Stanisław Małachowski przywiozł z Rzymu, szacowny owoc osobistej pracy, Spis xiążek Polskich, o Polscze lub przez Polaków pisanych, znajdujących się w Rzymie, w Bibliotece Dominikańskiej, zwanej della Minerva; a razem ogólną wiadomość o stanie Bibliotek Włoskich. — Z Pragi otrzymał Wydział od Korrespondenta swego L. S. spis xiążek tyczących się Polski, które w tamecznej publicznej Bibliotece znaleść się dały. — Wiemy że w Bibliotekach publicznych, w Bruxelli i po innych miastach Belgii, są liczne do historii naszej materiały; lecz dotąd jescze się tam nikt nieznalazł, coby nam szczegółowy spis i skazówkę tych materiałów chciał i mógł przygotować i przysłać.

Ponawiamy tu coroczną prośbę naszą do Polaków rozrzuconych po całej ziemi, aby, ile okoliczności dozwolą, starali się na wzór dopiero co wspomnionych Ziomków, podobne kwerendy czynić, i stosowne do zamiaru spisy Wydziałowi przesyłać.

III. RĘKOPISMA.

Zbiory nasze w 1841 r. wzbogaciły się nieoszacowanym skarbem. Założyciel naszego Towarzystwa i pierwszy jego Prezes

ś. p. J. U. Niemcewicz, zostawił Wydziałowi Historycznemu wszystkie swoje Rękopisma i Xiążki na wygnaniu zebrane, które już zacny jego Synowiec, a członek naszego Wydziału, przychylając się do woli Stryja swojego, wcielił do naszych zbiorów. Aby dać poznać dokładnie ten chlubny dla nas upominek wielkiego Patrioty i ulubionego Narodowi Pisarza, zamiesczamy spis szczegółowy pozostałych po nim Rękopismów, zachowując w nim formę i porządek Inwentarza.

A) Xiążka oprawna w skórę, in-4°, brzegi złocone, stron numerowanych 200. Zaczyna się od wierszów wyjętych z ody Tomasa : « Si je devais un jour pour de viles richesses, etc, i zawiera w sobie różne wyciągi wierszem i prozą z dzieł angielskich, francuzkich i łacińskich; a między temi są własne i własnoręczne J. U. Niemcewicza Poezie, a to następujące :

1) Wiersz. 11 Maja w Ursynowie.

Sam jeden idę w głuchem milczeniu północy,
Przez puscze, etc. . . . . wierszy 48.

2) Ułomek z Apokalipsy, wierszem.

Patrząc po niebios sklepieniu, widziałem
Aliści wiatr od północy etc. . . . . w. 52.

3) Szklanka. Bajka. *Ursynow.* 6 *Sierpnia* 1830.

Młodzieniec, pozwól że imie zataję,
Bo ja nikomu nie łaję. . . . . w. 20.

4) Trzewik i Pantofel. Bajka.

Trzewik srebrną sprzączką spięty,
Raz do pantofla . . . . w. 16.

5) Do X. A. C. 9 *Lipca* 1830, zapraszając go na obiad do Ursynowa.

Pomimo słoty, ciągłej niepogody,
Pomimo wichrów szalonych . . . . w. 32.

6) Sosna. Bajka, 14 *Lipca* 1830.

Pomiędzy lasem, czyli raczej borem
Pysznym . . . . w. 36.

20) List I. Horacego do Mecenasa.

Prima, dicte mihi, etc.

21) List VI. Horacego X. I. 30 *Lipca* 1831 *w Strzałkowie*

Nil admirari, etc.

22) Grzyb Bajka. 1 *Sierpnia* 1831 *Strzałków.*

Pyszny, że w nocy jednej,
Podły grzyb urosł. . . . . w. 18.

23) List VIII. Horac. X. I. do Loliusza. 11 *Listopada* 1831, *w Londynie.*

Si bene te novi, etc.

24) Bez tytułu.—Wiersz pisany *w Londynie w nocy z* 12 *na* 13 *Stycznia* 1832 r.

Czemże jest życie nasze na świecie poziomym?
Po cóż pytać. . . . . w. 10.

25) Treny Wygnańca. 24 *Stycznia* 1832 r. *w Londynie.*

Wieczor zachodził bez najmniejszej chmury,
Ostatnie słońca promienie.. . . . . w. 336.

26) Bal maskowy. 19 *Lutego* 1832 *w Londynie.*

Znękany smutkiem co mię dzisiaj tłoczy,
Gdym się położył. . . . . w. 132.

27) Oda XIII. Horaciusza. 14 *Maja* 1831 *Clifton.*

Otium divos rogat in patenti...

28) Oda XIV Horaciusza. 17 *Maja* 1832 *Clifton.*

Eheu fugaces. . . .

29) Oda III. Horaciusza. 19 *Maja* 1832 *Clifton.*

Aequam memento, etc.

30) Horac. Epodon. X. I. Oda II. 22 *Maja* 1832, *Clifton.*

Beatus ille, etc.

31) Wyjątek z Lukreciusza. 28 *Maja* 1832, *Birmingham.*

Aeneadum genitrix hominum divumque voluptas.
Alma Venus etc.... Tłumaczenie wierszem.

32) Wyjątek z Lukreciusza. X. II. 9 *Czerwca* 1832, *Londyn,*

Suave mari magna turbantibus æquora ventis.. . . . . w. 12.

33) Oda I. Horac. 14 *Czerwca* 1832, *Londyn.*

Mæcenas atavis edite regibus, etc. tłumacz. wierszem.

34) H y m n X. De L a m e n a i s. Tłumaczenie z francuzkiego. 23 *Lipca* 1832, *Woodford.*

Spij o ma Polsko wrsód tych smutnych cieni
Podcięta w zwycięztw połowie.. . . . . w. 90.

35) Żółw i Jasczurka. Powieść z Perskiego. 27 *Sierpnia* 1832, *Clainwils-lodge.*

Łatwo się przyjaźń zajmuje,
Gdy dwóch razem podróżuje. . . . . w. 28.

36) Glina pachnąca. Bajka. 22 *Sierpnia* 1832, *Clainwils-lodge.*

Dobrze mówi przysłowie, że z kim kto przystaje,
Takim się staje. . . . . w. 16.

37) Han Kurdystanu. Powieść. 5 *Wrzesnia* 1832.

Han Kurdystanu silny i zamożny,
Popędliwy, zły. . . . . w. 44.

38) Oda Horacego XXIX. X. III.

Tyrrhena regum progenies,... tłumacz. wierszem.

39) Naśladowanie z Horacego. 10 *Wrzesnia* 1832, *w Puesi.*

Dniu słodki, cichy, jasność co cię krasi,
Krótko będziesz. . . . . w. 16.

40) Oda III. Horac. X. VII. 11 *Wrzesnia* 1832, *Leycock Abbey.*

Diffugere nives, etc.

41) Naśladowanie z Moora.

Niech nigdy z naszej nie giną pamięci
Pola, gdzie poległ. . . . . w. 20.

42) Do Album Lady Elisabeth Fielding. 15 *Wrzesnia* 1832.

Niegdyś w tych murach, pobożności dziele,
Poważna Xieni. . . . . w. 14.

43) Do Album Miss Horatia Fielding. 15 *Wrzesnia* 1832.

Gdzie dziś te gmachy bluszczem zaciemnione,
Mieszkały niegdyś. . . . . w. 10.

44) Naśladowanie Moora. Remember, 15 *Wrzesnia* 1832.

Nie zapomnę cię Polsko, póki tylko żyję,
Póki w tych. . . . . w. 12.

45) Pożegnanie Lutni mojej. *Leycock Abbey*, 22 *Wrzesnia* 1832.

Żegnam cię Lutni, tyś w każdej przygodzie,
Wśród gmachów. . . . . w. 104.

46) Widzenie. 20 *Pazdziernika* 1832, *Londyn.*
Schylonem czolem, w dół spuszczonem okiem,
Niewiastę bladą. . . . . w. 16.

47) Głupstwo i próżność. *Londyn* 29 *Grudnia* 1832.
Próżność doszedłszy już wieku połowy.
Widząc że nierozum zdrowy. . . . . w. 56.

48) Odpowiedź Polki, którą proszono aby śpiewała. 31 *Grudnia* 1832.
Chcesz bym spiewała, mogęż, nieszczęśliwa,
Nucić, gdy Polska. . . . . w. 52.

49) Narzekanie Matki po porwaniu syna jej. 14 *Stycznia* 1833.
Nie proszę Boga by mi męzką stałość
Dać raczył. . . . . w. 14.

50) Naśladowanie Ody XI. Horac. X. II. 5 *Kwietnia* 1833, *Londyn.*
Quid bellicosus Cantaber......
Czyli jescze Don-Pedro z wściekłym Don-Miguelem
Żydowską wojnę. . . . . w. 64.

51) Koniec X. I. Georgików. 15 *Maja* 1833.
Sol tibi signa dabit,—Tłumaczenie wierszem. . . . . . w. 48.

52) Ustęp z Wirgiliusza.
O fortunatos nimium,—Tłumaczony wierszem. . . . . w. 84.

B) Xiążka in-8°, oprawna w półskórek z napisem na oprawie: *Pensées et souvenirs*. Zaczęta 27 *Lutego* 1835, w Paryżu, stronic nienumerowanych 226. Zawiera w sobie:

1) Epigraf do nowo-wydającej się Historii Polskiej z rycinami.
Ujrzysz w tych dziejach, etc. . . . . w. 4.

2) Wiatr i Komar. 3 *Marca* 1835.
Komar maleńki, ubogi,
Gdy nim miotał. . . . . w. 44.

3) Do dziewczynki. 28 *Lutego* 1835.
Zeszły już starzec gdy na ręku trzyma
Dziewcze ledwie. . . . . w. 8.

4) Ziemba. Bajka. 23 *Maja* 1835, *Montmorency.*
Wesoła Ziemba na gałązce cienkiej,
Gdy się kołysze. . . . . w. 14.

5) Trzech Łotrów. Powieść.

Trzech łotrów bez czci i wiary,
Zmówili się. . . . . w. 8

6) Motyl i Pszczoła. Bajka. 1835 r.

Motyl pyszny z swojej szaty
Lsknącej się. . . . . w. 18

7) Posyłając Generałowi Kniaziewiczowi na wiązanie pulares. 4 *Listopada* 1835.

Wychowany w jednej szkole,
Dzielący z tobą. . . . . w. 8.

8) Stary motyl.

Motyl stary, już skurczony,
Co ledwie. . . . . w. 12.

9) Trzy kundle. 4 *Lutego* 1836, *Paryż*.

O kość, przy której trochę mięsa było,
Trzech się. . . . . w. 22.

10) Niedźwiedzia Skóra. 23 *Kwietnia* 1836.

Niedźwiedzią skórą gdy car się okrywa.
Tak się. . . . . w. 4.

11) Naśladowanie po polsku Melancolie du soir. Salis Suisse. 10 *Maja* 1836.

Lampa Hespera po cienistym borze.
Słodką swą. . . . . w. 18.

12) Do dziewięcio-miesięcznej Marii Mickiewiczówny.

Cudo piękności, Niebios arcy-dzieło,
Zkądżeś się. . . . . w. 28

13) Na śmierć Klaudyny z Działyńskich Potockiej.

Kiedy cnotliwa Klaudyna
Stanęła przed Sąd. . . . . w. 12.

14) Moje marzenia. Cz. IV i V. 2 *Września* 1836, *Montmorency*.

Jakież to szczęście wśród życia mozołów,
Być faworytem. . . . . w. 664.

15) Dumania.

Ta w nas niezbędna żądza za czemsiś nieznanem
Czego dojść.. . . . . w. 112.

16) Porównanie Cezara z Katonem z Salustiusza. 19 *Czerwca* 1836. *Montmorency*.

17) Moje marzenia. Część VI.

Było to wtenczas, gdy nad inne szały,
Szał magnetyzmu. . . . . w.

18) Na podniesienie **Obelisku** *w Paryzu*, 26 *Pazdziernika* 1836.

Świadku wieków niepomnych, głazie tajemniczy, etc.

19) **Dąb i sosna.** Bajka. 6 *Lipca* 1837, *Wersal.*

Dawne nam dzieje nieraz okazały,
Że są w ludziach. . . . . w. 38.

20) **Nowe Bóstwo.** 15 *Stycznia* 1837.

Już czy to w zimie, czyli w posród lata,
Pilnie unikam. . . . . w. 48.

21) **Wróbel w zimie.** 29 *Grudnia* 1836.

Biedny Wróbelku skurczony,
Ciskasz się. . . . . w. 24.

22) Strofy mające być śpiewane gdzie Kościuszko po rewolucii przemieszkiwał. 23 *Lipca* 1837, *Wersal.*

Niesczęsnej Polski wygnane sieroty,
Przychodzą w miejsce. . . . . w. 40.

23) **Hilas**, mały mój piesek. 21 *Czerwca* 1837, *Wersal.*

Człowiek o sobie zbyt zarozumiały,
Mniema się pierwszym. . . . . w. 36.

24) **Treny**, po moim Hilasie. 22 *Wrzesnia* 1837, *Wersal.*

Kiedyż przestanę płakać ciężkiej mojej zguby.
Straciłem cię na zawsze. . . . . w. 60.

25) **Osioł i Ja.** 7 *Marca* 1838.

Już ja za nogą ledwie włokę nogę.
I siadać muszę. . . . . w. 30.

26) **Nowosilców na brzegach Styxu.** 14 *Maja* 1838, *Wersal.*

Gdy z zyzowatem okiem, etc. . . . . w. 10.

17) **Oda do Świata.**

O! biedny swiecie, swiecie utrapiony!. . . . . . w. 204.

28) **Tren.** 15 *Marca* 1839.

Dni moje zwiędły jak liscie jesienne,
Troski. . . . . w. 12.

29) **Chemik.** Powieść. *Billancourt* 25 *Maja* 1839.

Chemik zajęty uprzedzeniem dumnem,
I że był możnym, etc. . . . . w. 22.

30) **Dola ludzka.**

Ah! jak smutna jest. . . . . w. 6.

31) **Słowik i wróbel.** 4 *Czerwca* 1839, *Paryz.*

Na wiosnę w dniu ciepłym, Majowym,
Na drzewie. . . . . w. 34.

32) Chemik. Powieść. Część II. 10 *Czerwca* 1837, *St-Germain.*

Czy pamiętasz jak w tej samej sali,
Bajkem wam czytał, etc. . . . . w. 24.

33) Zegarek. 23 *Lipca* 1839, *Billancourt.*

Zegarek życia mego w stanie swoim smutnym,
Stał się. . . . . w. 6.

34) Sydon tak niegdyś potężny, z de Lamartine, tłumaczenie.

Puscilismy kotwicę, zaryła się w piasku,
Tam gdzie Sydon. . . . . w. 12.

35) Do Deliusza. Oda III. Horac. X. III. 14 *Sierpnia* 1839, *Paryż.*

Stateczny umysł w ciężkich twych strapieniach,
Mój Deli, etc. . . . . w. 30.

36) Słowik i wróbel. Bajka, 21 *Sierpnia* 1839.

W klateczce, kędy drót kręty,
Siedział kanarek. . . . . w. 24.

37) U spodu gór Alpejskch. 23 *Listopada* 1839, *Paryż.*

Dziewicze wody w źródłach pić będę wezbranych
Wraz na lazuru. . . . . w. 120.

38) Purchawka. Bajka, 19 *Maja* 1840.

Na łące co się rozlega szeroko.
Wzrosła Purchawka . . . . w. 28.

39) Motyle. Bajka. 17 *Czerwca* 1840, *Bilancourt.*

W pięknym wieczorze majowym.
Na powietrzu. . . . . w. 32.

C) Xiążka in-4°, w czerwony półskórek oprawna, stronic 352 i 444. Zawiera w sobie:

1) Gdzie siła prawdziwa. Bajka, 5 *Wrzesnia* 1836, *Bilancourt.*

Mędrzec co wszystkie nauki posiadał
Jakiemi wiek nasz. . . . . w. 60.

2) Pani Raczyńska. Bez innego tytułu.

Najlepsze serce, życie zawsze czynne,
Nigdy ginąć . . . . w. 6.

3) Wzniesienie Obelisku Luxor w Paryżu. 26 *Pazdziernika* 1836.

Świadku wieków niepomnych, głazie tajemniczy,
Naznaczon karby...

4) Congrès. Dramme politique.

Początek tylko sztuki, 3 karty prozą.

5) Poprawny Ojczenasz. Prozą.

6) Wróbel i kanarek.

W klatce kędy drót był cienki.
Siedział kanarek . . . . w. 24.

7) U spodu Alpów.

Dziewicze wody w rzekach pić będę wezbranych,
Tam na . . . . w. 76.

8) Kawałek lodu. 7 *Pazdziernika* 1837, *Paryż.*

Pośród Arabii w spokojnym zakątku,
Gdzie przez silną. . . . . w. 28.

9) Jezioro i studnia.

W pięknej równinie nieco od południa,
Gdzie tu jezioro. . . . . w. 54.

10) Kupiec korzenny. 21 *Pazdziernika* 1837, *Paryż.*

Gdzie gród dawny, znakomity,
Tam mieszkał. . . . . w. 36.

11) Wiersz bez tytułu.

Gdy się tak wszystko na świecie rozprzęga,
Gdy przyszłość. . . . . w. 44.

12) Głos w dzień otwarcia Biblioteki Polskiej w Paryżu. 24 *Marca* 1839.

13) Wiersz bez tytułu.

Strach tajemny, a przed nim drzą i wojownicy.
Napełnia świat. . . . . w. 40.

14) Wiadomość o ogłoszeniu się Chłopickiego Dyktatorem. 8 *Pazdziernika* 1836, *Montmorency.*

« Na jednej z ostatnich Sessii zeszłej wiosny, zacny mąż. Stronic 23

15) Wiersz bez tytułu.

Jak wszystko zmieniły lata!
Cóż ten Rzym. . . . . w. 24.

16) Oda do Świata.

O! biedny świecie, świecie utrapiony,
Czy w łeb. . . . . w. 96.

17) Śnieg. 25 *Grudnia* 1836.

Raz patrząc pośród zimy mglistego poranku
Jak gęste. . . . . w. 16.

18) Wróbel w zimie.

Biedny wróbelku skurczony,
Miotasz się. . . . . w. 26.

19) Bajka, bez tytułu.

Botanik jeden więcej pono dumny
Nizli. . . . . w. 28.

20) Wstęp do tłumaczenia dziennika Jakuba Sobieskiego: « La » France est le pays le plus riche en memoires historiques.

21) Proklamacia Komitetu Historycznego: do Ziomków w Paryżu i po prowinciach. Prozą.

22) Wiersz bez tytułu.

Patrz co się w Hiszpanii dzieje
Ciągle krew się. . . . . w. 20.

23) Zgon ś. p. Zofii z XX. Czartoryskich Ordynatowej Zamojskiej. 27 *Luteyo* 1837, *we Florencii.*

24) Bajka, bez tytułu.

Kupiec bogaty jakiego niebyło,
Miał bowiem wszędy. . . . . w. 112.

25) Dąb i sosna. 6 *Lipca* 1837, *Wersal.*

Dawne nam dzieje nieraz wspominały,
Że są w ludziach. . . . . w. 34.

26) Wiersz: bez tytułu. 23 *Lipca* 1837, *Wersal.*

Nieszczęsnej Polski wygnane sieroty,
Przychodzą w miejsce. . . . . w. 40.

27) Bajka: bez tytułu.

Dwóch chłopców biło się z sobą,
Czy to poranną. . . . . w. 16.

28) Nurek.

Na stawie gęstem obrosłym sitowiem,
Jak tylko. . . . . w. 6.

29) Pieśń Czerkasów.

Do broni mężni Czerkasy stawajcie. . . . . w. 24.

30) Na śmierć Nowosilcowa.

Gdy zzyzowałem okiem wódz wszystkich opilców
Stanął na brzegach. . . . . w. 24.

31) Wiersz: bez tytułu.

Cóż jest ten starzec lubieżny?
Warok jego bystry. . . . . w. 10.

32) **Psiarnia.** Bajka.
Blisko Tybetu, wśród śnieżnych obszarów.
Mieszkał Han . . . . w.

33) **Ul Psczół.** 19 *Kwietnia* 1837.
Północny wicher okropnie zażarty,
Ul psczół. . . . . w. 28.

34) **Do psa.** 17 *Wrzesnia* 1837. *Wersal.*
Nieodstępny mnie byłeś, nie tak czynią ludzie,
Co miotani chuciami. . . . . w. 38.

35) Artykuł do Dziennika (niby od Moskala.) « Permettez M^r^ à un de vos abonnés de vous faire, etc. . . str. 10.

36) **Hilas.** 21 *Czerwca* 1837. *Wersal.*
Człowiek o sobie zbyt zarozumiały,
Mniema się. . . . . w. 36.

37) Treny po moim **Hilasie.**
Kiedyż przestanę płakać ciężkiej mojej zguby,
Straciłem cię na zawsze. . . . . w. 22.

38) **Osioł i Ja.**
Siadłszy dziś w kątku przed ciasną stajenką.
Gdzie pono w domu. . . . . w. 20.

39) **Pieśń 81 letniego starca.**
Ah! przerwij słodkie te pienia,
W smutku. . . . . w. 12.

40) Tłumaczenie **Ody Horac.**
Aequam memento, etc.

41) Głos na obchodzie 29 *Listopada* 1837.

42) **Orzeł Biały.** 22 *Stycznia* 1839.
Z wzniesioną głową, z otwartemi szpony,
Orzeł nasz Biały . . . . w. 10.

43) **Cyprys na mym grobie.**
Cyprysie co się wznosisz tak smutnie zielono.
Ah! niewiesz. . . . . w. 12.

44) **Kot i mysz.**
Kot zdradliwy i łakomy.
Siedząc w oknie. . . . . w. 20.

45) **Wiersz:** bez tytułu. 15 *Marca* 1839.
Dni moje zwiędły jak liście jesienne,
Żale, etc. . . . . w. 12.

46) **Wiersz:** bez tytułu.
Rzuciliśmy kotwicę, zaryła się w piasku,
Tam gdzie Sydoun. , ... w. 20.

47) Statu quo. Artykuł do dziennika, « Chaque siècle a ses marottes, ses lubis. . . . . str. 6.

48) Chemik. Powieść.

Kogo Bóg stworzył, w kim jest choć poslednia dusza,
Niech tego człowiek. . . . . w. 16.

49) W tejże samej xiążce z drugiego końca, pismo bez tytułu. niedokończone : « Gdy zgrzybiały wiek mój, etc. str. 1.

50) Dei sepolchri canto di Hugo Foscolo.

Pod cieniami cyprysu w tych mogiłach rzewnych,
Zlanych tylekroć. . . . . w. 328.

W różnych miejscach tej xiążki są bruliony lub kopie listów i biletów francuzkich ś. p. J. U. Niemcewicza. do PP. Desages, de Lamartine, Fitz, Herbert, Dudlej Stuart, Shiel, Atwood, Duchesse d'Abrantes, Gl Evans, de la Forest, Duke of Sussex....

D) Xiążka in-4°, oprawna w półskórek. Stronic numerowanych 456. Zawiera w sobie:

Pamiętniki czasów moich: « Żyjemy w czasach pa-
« miętników; nigdy ich niewychodziło więcej; dziwić się temu
« nienależy, etc. etc. » Pamiętniki te obejmują okres od pierwszej młodości do 19 *Grudnia* 1796, w którym autor opuścił Petersburg. Pisane własnoręcznie.

Oprócz tego tu się znajdują jescze:

1) Moje marzenia, do węgla. 4 *Pazdziernika* 1835. *Montmorency.*

Wzgardzony węglu, skryty w ciemnem ziemi łonie,
Drogi diament... (Przepisane ręką obcą). . . . . . w. 316.

2) Naśladowanie Horaciusza. Ody XI. X. II. 15 *Kwietnia* 1835 *Londyn*, (ręka obca).

Czyli jescze Don-Pedro z wściekłym Don-Miguelem,
Żydowską wojnę. . . . . w.

E) Xiążka in-4°, oprawna w szarą tekturę. Stronic numerowanych 312. Pismo własnoręczne.

Dziennik pobytu mego za granicą, z rozkazu tymczasowego Rządu; od 12 *Lipca* 1831, do 19 *Kwietnia* 1832 r. *w Londynie.* « Ach! długoż trwać jescze będzie « to smutne, dramatyczne życie moje w 74 latach wieku, etc...

F) Xiążka in-4°, oprawna w perkal i półskórek. Stronic numerowanych 411. Pismo własnoręczne.

Dziennik pobytu mego za granicą z rozkazu tymczasowego Rządu. Część II. Od 19 *Kwietnia* 1832 do 31 *Grudnia* 1832. « Nimem wyjechał do Bristol w celu « starania się tam o petycią w sprawie naszej, etc. . . . .

G) Xiążka in-4°, oprawna w półskórek. Stronic numerowanych 471. Pismo własnoręczne.

Pamiętniki R. 1833, od 1 *Stycznia* do 31 *Grudnia.*— « Rozmowa wczorajsza z Tallerandem pozbawiła mnie snu « przez noc prawie całą... »

H) Xiążka in-4°, oprawna w półskórek. Stronic numerowanych 386 i 380. Pismo własnoręczne.

Pamiętniki R. 1834 i 1835. Pamiętniki od 1 *Stycznia* 1834 do 31 *Grudnia* 1835 R.— « Już trzy lata kończę « na wygnaniu, etc. »

I) Xiążka in-4°, oprawna w półskórek. Stronic numerowanych 352 i 441. Pismo własnoręczne.

Pamiętniki R. 1836 i 1837 : Od 1 *Stycznia* 1836 do 31

Grudnia 1837. « Czas któremu dano imie, choć niema ist-
« nienia, etc. »

Przy tem, wiersz pod tytułem :

Gdzie siła prawdziwa? pismo nie własnoręczne. 5 *Wrzesnia* 1836. *Bilancourt.*

Mędrzec co wszystkie nauki posiadał,
Jakiemi wiek nasz, etc. . . . . w. 56.

K) Xiążka in-4°, oprawna w półskórek. Stronic numerowanych 353 i 350. Pismo własnoręczne.

Pamiętniki R. 1838 i 1839, od 1 *Stycznia* 1838 do 31 *Grudnia* 1839. « Mijają lata, lecz losy ludów niepolepszają się « z tą zmianą.....

L) Xiążka in-4°, oprawna w półskórek. Stronic numerowanych 275.

Pamiętniki R. 1840. Pamiętniki od 1 *Stycznia* do 31 *Grudnia.* Pismo własnoręczne : « Nostradamus prorokuje « wielkie w tym roku nieszczęścia a nawet i koniec świata. » Tu jest także :

Część III. Pamiętników dawniejszych od wypuszczenia z turmy z Petersburga, podróż do Szwecii, i dalej, aż do rewolucii 1831.

Przy końcu tej części pamiętników, są biografije, jako to: Król. Stanisław August.—Młodziejowski Kanclerz.—Joach. Chreptowicz. — Stan. Małachowski. — Adam X. Czartoryski, — Ignacy i Sczęsny Potoccy. — Xawery Branicki.—Seweryn Rzewuski.—Karol Radziwił.—Xżna Izabela Czartoryska.

Oraz :

1) Co będzie z naszą Polską? stronic 43. « Po stracie « lubej ojczyzny naszej w okropnych dopuszczeniach, którémi « nas nieba dotknęły.... etc. etc.

2) O ludziach uczonych i Literatach u nas od roku 1770 : Minasowicz. — Baudouin. — Naruszewicz. — Krasicki. — Kniaznin. — Zabłocki. — Piramowicz.— Albertrandy.—Trembecki.—Pismo własnoręczne. str. 11. « Póki jescze dogorywającego życia staje..... etc. etc.

M) Dwa zeszyty, in-4°, nieoprawne. Stronic 196. Pisma własnoręczne; zawierają w sobie :

Pamiętniki R. 1841 : od 1 *Stycznia* do 20 *Maja*, który dzien był ostatnim życia Autora. Umarł nazajutrz rano. « Zsu- « nął się więc r. 1840, przepaść niewiadoma..........

N) Xiążka in-4°, oprawna w półskórek. Stronic nie numerowanych 98. Pismo własnoręczne; zawiera w sobie :

Powieść. Prozą, bez tytułu, z czasów ostatniego powstania; data przy początku : 17 *Wrzesnia* 1839. « Idąc do kościoła « St-Krzyża Krakowskiem przedmieściem. »Koniec : « Odgłos, Niech żyje wielki, nieśmiertelny Lelewel, długo rozlegał się po sali. »

O) Pisma własnoręczne na świstkach lub arkuszach nie zszytych; jako to :

1) Zeszyt in-4°: 17 *Listopada* 1831. *Grudnia*, *Londyn.* Listu VIII. Horaciusza do Loliusza, tłumaczenie:

Znam ja dobrze oddawna, Loliuszu luby,
Że jak w prawej. . . . . w. 142,

2) In-4°, stronic 10. 24 *Sierpnia* 1838 *Wersal.*

Oda do świata:

O! biedny świecie, świecie utrapiony. . . . . . w. 124.

3) Zeszyt in-4°, stron nienumerowanych 64.— Wiele wierszy przekreślonych.

Moje marzenie:

Jakie to szczęście wśród życia mozołów
Być faworytem, etc. . . . . w. 24.

tu jest także:

Jaka siła prawdziwa? Bajka.

Mędrzec co wszystkie nauki posiadał,
Jakiemi wiek nasz.....

4) Zeszyt in-4°, stronic 60.

a) Moje marzenia. Część II.

Znękany, sięgający czwartej części wieku. . . . . strof 8.

b) Do węgla:

Wzgardzony węglu, w ciemnem ziemi łonie, etc.

c) Stary motyl.

Stary motyl już skurczony,
Co ledwie skrzydełkiem włada, etc. . . . . w. 14.

5) Ćwiartka: Do dziesięć-miesięcznej Marii Mickiewiczówny. 25 *Czerwca* 1836.

Cudo piękności, niebios arcydzieło,
Zkądżeś się wzięło. . . . . w. 32.

6) Zeszyt in-4°, stron 21.

Moje marzenia, część II.

Znękany, sięgający, czwartej części wieku,
Liczby lat. . . . . strof 19.

7) Zeszyt in-4°, stronic nienumerowanych 18.

Wiersz: bez tytułu.

Szanowny wieszczku pytam, raczcie mi powiedzieć.
Co się dzieje na świecie. . . . .

8) Trzy Zeszyty in-fol. Str. 24, 32 i 40. Pismo własnoręczne, zawierają w sobie: Notes (n° I, II i III) sur ma captivité en Russie. « Les vingt et six mois de mon emprisonnement, *etc. etc.*—Noty te pisane w Ameryce zaraz po przybyciu tam z Petersburga.

9) Trzy Zeszyty in-4°, Str. nienumerowanych 28. Pisma własnoręczne, zawierają w sobie tłumaczenie z Mickiewicza na prozę angielską : « Road to Russia. St-Petersburg. The parade. etc.

10) In-4°, Str. 10, własnoręczne : Projekt artykułu politycznego do dziennika francuzkiego. « Nous venons de recevoir une lettre de notre, *etc.*

11) In-4°, Str. 12, własnoręczne : La nécessité de rétablir le royaume de Pologne.

12) In-4°, artykuł polityczny. « L'Europe à la fin du dernier siècle et au, *etc.*

13) In-4°, Str. 4, artykuł własnoręczny do La Presse : « Nous « lisons dans la Presse en date du 3 Décembre, *etc.*

14) In-fol. Str. 4, artykuł do dzienników ; kopia. « Permettez, M^r, à un de vos abonnés, de vous faire....

15) In-fol. Str. 16, niewłasnoręczne. « Quelques reflexions sur le celebre discours de l'autocrate.....

16) In-4°, Str. 8, własnoręczne, pismo przerwane : Projekt jakiegoś Towarzystwa : « My niżej podpisani znajdujący « się w zakładzie......

17) In-4°, Str. 12, własnoręczne : Krótkie uwagi nad aktem świeżo zawiązanej Konfederacii.

18) In-4°, Str. 4, własnoręczne. Wypis z Herodota Xięgi III. « Po zabiciu Maga Smerdisa, który pod temże imieniem.....

19) In-4°, Str. 8, własnoręczne. « To his royal Highness « the Duke of Sussex occupying the chair at the meeting of the Friends of Poland.

20) In-fol. 3 zeszyty, każdy z dwóch arkuszy. Obejmują w originałach :
   a) Instruction pour la Députation de Londres. 15 *Juillet* 1831, podpisany Horodyski.
   b) Supplément à l'Instruction. 15 *Juillet* 1831. Horodyski.
   c) Partie réservée de l'Instruction. 15 *Juillet* 1831. Horodyski.

21) List w kopercie zapieczętowany pieczęcią rządową (r. 1831) z napisem : à Sa Majesté le roi de la Grande Bretagne.

Ze zwyczajnych źródeł w r. 1841, przybyło do zbioru Wydziału rękopismów arkuszy 256; z tych znaczniejsze są: OpisaniePolski uczynione Piusowi V, przez Nunciusza Ruggieri; Wypisy z Gazette de France; Dalszy ciąg Relacii P. Ledran o bezkrólewiu po Janie III; Rady Kallimacha dane Janowi Albrychtowi; Przedmowa dotąd nie drukowana z autografu dzieła Kopernika *de Revolutionibus;* Wiersze różne i Manifesta z czasów Konfederacii Barskiej; Akta odnoszące się do Elekcii i Koronacii Henryka Waleziusza..... *etc. etc.*

IV. BIBLIOTEKA.

Stosownie do Uchwały Bibliotecznej, Wydział Historyczny potwierdził Delegatów swoich do Rady Bibliotecznej, PP. Morawskiego i Sienkiewicza. Na utrzymanie zaś Biblioteki wypłacił fr. 300. Prócz tego w xiążkach dał Bibliotece vol. 31. z otrzymanych darów i prócz tego vol. 188 złożonych Wydziałowi po ś. p. J. U. Niemcewiczu, przez P. K. Niemcewicza.

V. KASSA.

Stan kassy Wydziału Historycznego od początku zawiązania się jego do końca roku 1841 jest następujący:

Dochód.

A.	1) Od dwóch Dobroczyńców	170 »		572 »
	2) Wstępnego od członków. . . .	15 »		
	3) Od członków w miejscu wypisów. . .	373 »		
B.	Z ofiar nadzwyczajnych. . . .	14 »		

Rozchód.

A.	Na Bibliotekę.	300		488 25
B.	1) Na kupno Xiążek.	15	50	
	2) Kopije rękopismów	20		
C.	Druk ogłoszeń.	29		
D.	Kancelaria etc.	5	75	
E.	1) Na pomnik ś. p. J. U. Niemcewicza. .	100		
	2) Wsparcie wdowy po jednym z członków. .	20		

Zostaje. . .	z r. 1841. . .	83	75
Pozostało było . .	z r. 1840. . .	1,278	10 *
Jest więc w skarbie z końcem roku 1841. . .		1,361	85

* W rachunku z r. 1840, wydrukowano pozostałości tylko 1,178 fr. 10 c.— Była ta omyłka ztąd, że na rachunek wpływu za wypisy od członków zamiast 336 fr. położono 236.

VI. KORRESPONDENCI.

Rosieńkiewicz, w Ameryce.

Chełmicki Józef w Lizbonie

L. S. . . . . w Pradze.

A. W. . . . . . . w Konstantynopolu.

Seredyński, w Fontainebleau.

Makowski Antoni, w Strasburgu.

Krzywkowski, Major, w Caen.

VII. GRONA POMOCNICZE.

Grono Londyńskie pod Prezydencią Professora Szyrmy w ciągu r. 1841, na pewniejszych stanęło posadach i postęp zbiorów swoich zapewniło. Jak szacowne, staraniem tego Grona, otrzymaliśmy plony, najlepiej okaże to rapport, podany Wydziałowi który tu dosłownie zamiesczamy :

« Grono Historyczne Polskie w Anglii, stosując się do Ustaw Wydziału Historycznego w Paryżu, oraz do własnych Uchwał, nastałych w skutku potrzeb miejscowych, starało się w ciągu 1841 r. zwiększyć liczbę Członków, wyszukać źródło polepszenia stanu kassy swojej i dogodniej wewnętrznie urządzić się. Naradzając się nad tem na sessiach miesięcznych regularnie odbywanych, niezaniedbało dokładać usilności do przymnożenia wypisów historycznych i nabycia dzieł, i jeżeli nieposunęło daleko zabiegów swoich, czynniejszem przecież było jak w r. 1840,

i może rokować, że zostając w dzisiejszym stanie gotowości, na przyszłość pomyślniej prace jego uwieńczone być mogą. Szczególny wykaz bliżej o tem objaśni.

1) *Skład Grona.*

Patronowie, X. A. Czartoryski.
Lord Dudlej Stuart.

Członkowie.

Prezes, Krystian Lach Szyrma, Pułkownik.
Hr. Władysław Zamojski.
Xdz Brzeziński.
Ignacy Sczepanowski.
Wincenty Nowicki, Major.
Seweryn Wielobycki, (w Nowej Szkocii, Ameryka.)
Józef Michałowski, Major.
Franciszek Xawery Janicki, (w Bernie, Szwajcaria.)
Jan Giełgud, Major.
Lutowski Wojciech, (w Rpltej Wenezuelskiej, Ameryka.)
Józef Gomoszyński.
Hr. Moll.
Ignacy Jackowski.
Teofil Prusinowski.

Karol Szulczewski.
Xawery Paszkowicz.
Wincenty Fran. Kuczyński.
Paweł Brzeziński.
Hr. Walerian Krasiński.
Felix Szukszta.
Seweryn Rakowski.
Jerzy Ręczyński.
Jan Bartkowski.
Karol Holtorp.
Jan Terlecki, *Sekretarz i Kassier.*

« 2) *Rękopisma.* —Członkowie Grona, dla rozmaitych zatrudnień, niemogąc łożyć czasu na wypisy historyczne, daninę, do której się zobowiązali, ofiarowali Sekretarzowi Grona, który, oddawszy się wyszukiwaniu i spisywaniu rękopismów, przedstawił takowych, w ciągu roku, 142 sztuk wynoszących do 500 arkuszy, między niemi ważniejsze są : Początek Kroniki Nestora w języku Słowiańskim. — Fascykuł tranzakcii między Anglią a Polską, i poselstwo Konrada de Zolner Wielkiego Mistrza Pruskiego do Richarda II. Króla Angielskiego, o wynagrodzenie szkód kupcom Pruskim, za zabrane okręta z wieku XIV. — Henryk Król Angielski do Podskarbich o wypłatę pewnej summy dla Pana Clynt niegdyś Posła do Króla Polskiego 1429. — List Kazimierza IV do Henryka VI o oswobodzeniu Prus i Pomorza od napadów Krzyżackich, i o zwrót okrętów Gdańskich pod Lyun zabranych 1456.—

Nazwiska pierwszych Biskupów Wileńskich.—Opis uroczystości odbytych na Dworze Wiedeńskim 1515, w obecności Króla Węgierskiego, Czeskiego i Polskiego.— Doniesienie Kardynała Chrysogoniusa do Henryka VIII o zwycięztwie Polaków nad Moskalami 1515.—List Balba o napadzie Turków na Węgry, a Tatarów na Polskę 1521.—O porażce Tatarów i uwolnieniu Hana Zawołgańskiego z niewoli w Litwie.—List Kardynała Campeggi do Kardynała Wolsey o zamieszkach w Turcii, Polscze, Niemczech, i poddaniu się w hołdownictwo W° Mistrza Pruskiego Królowi Polskiemu 1525.—Soliman Sułtan do Zygmunta Króla Polskiego z pogróżką wojny r. 1541. — List Hana Tatarskiego do Zygmunta III z zawiadomieniem, iż nietylko zabrane przez Polaków Tatarom trzody odzyskał, ale nadto mnóstwo Polaków w niewolę zabrał i Podole najechał. — List Jana Kazimirza do Kromwela 1654.—Opis działań w Polsce za Jana Kazimierza.— Mowa Jana Kazimirza do Sejmu za wyborem następcy za jego życia, i list do Stanów Pruskich. — Tenże Król do Fryderyka III Króla Duńskiego, o rozpoczęciu nieprzyjacielskich kroków.—Spór między Królem Polskim a Duńskim, o jurysdykcią i panowanie na Morzu Baltyckiem. — Ułaskawienie Konfederatów z wymienieniem ich po nazwisku; bez daty.—O bezkrólewiu po śmierci Zygmunta Augusta, i o kandydatach do Korony Polskiej.—Zgoda Gdańska z Królem Batorym i zwrócenie do wierności; oraz przymierze Sułtana Amurata z tymże Królem 1577.—Mowa Merkoniusa Krakowianina religijno-polemiczna do szlachty Polskiej 1588.—Poselstwo od Cara Moskiewskiego do Królowej Elżbiety 1567.— Interessa Szwecii i Polski 1598.—Wiadomości ze Szkocii, Koronacia Gu-

stawa Adolfa, i bitwa między Moskalami a Tatarami, przy oblężeniu miasta Vobesco? w Rossii, przez podróżującego opisywane; bez daty. — Imiona, czynności i przygody tych, którzy w Polscze i w W. X. Litewskiem odstąpiwszy papizmu, *czystszą* religią wyznawać zaczęli, oraz tych którzy dla religii wygnani z Włoch, Francii, Niemiec etc. do Polski przybyli od r. 1439 do 1605.—Spory religijne. Uwagi nad mającą się odbyć Elekcią Króla Polskiego. Po Włosku; bez daty.—Dawid Hileson, Sekretarz Króleski, przy liście do Casaubona posyła swą tarczę, nadzieję przyłączenia Moskwy do Królestwa Polskiego 1609.—Tranzakcije Porty Ottomańskiej z Anglią w sprawie Polski, przy końcu XVI wieku. — Starania Anglii przez Posła Herberta o ustanowieniu kompanii handlowej w Elblągu.—Obrona Elżbiety Królowy co do czynności jej z Turkami, przed Cesarzem i Polską 1595.—Poselstwo Ferdynanda I. Cesarza do Polski i odmowna odpowiedź Króla Polskiego 1620.—Traktat pokoju między Sułtanem Tureckim i Królem Polskim 1621.—Memoriał Xiężny Pruskiej, względem interesów Elektoratu Brandeburskiego i Królestwa Polskiego, z powodu przewłoki Inwestytury na Elektorstwo dla syna zeszłego Elektora; bez daty.—List Władysława IV. K. Pol. do Opata Orso rezydenta swojego w Rzymie, co do porozumienia się z Kardynałem Visconti 1643. — Instrukcia Juliusza III dla Bpa Lippomana Legata do Polski; bez daty.— O komissii dla zawarcia pokoju między Szwecią, Polską i Prusami; bez daty. — O stosunkach Anglii z Polską 1636, i o powodach zerwania z nią związków. — Listy z podróży, tyczące się wypadków w Polscze 1661.— Naradzanie się między Sułtanem Amuratem IV i Xięciem Gabrielem Królem Węgierskim przez Delegowanych, względem pozwolenia pobytu Je-

zuitom w Państwie Tureckiem 1629. — List Andrzeja Olszewskiego ArBpa Gnieźnieńskiego do ArBpa Cantorbury i odpowiedź tego ostatniego, o przywilejach ArBpstwa Kanterburskiego 1676. — Korrespondencie Andrzeja Batorego z Królową Elżbietą.—Mowa Posła Szwedzkiego w Senacie Polskim, żałącego się na zniewagę wyrządzoną mu przez Elektora Brandeburskiego 1677. — Jan III do Solimana Szacha Perskiego, pobudzając go do wojny z Turkami 1686.—Postrzeżenia nad Polską, Turcią i Tatarią pod względem handlu; bez daty. — Zabezpieczenie handlu z Indiami, Persią i Wschodem przez Polskę 1697.—Żądanie Króla Polskiego o zwrócenie całego Szląska przez Austrią.— List Gdańszczan do Króla Szkockiego, o wynagrodzenie za okręt z solą skonfiskowany w Montrose. — Opis herbów Województw i Ziem Polskich, itp. — Rękopisma te, jedne wyjęte są z British Muzeum, inne zaś z Biblioteki Lambeth w Londynie. Prócz tego, Grono posiada pewną liczbę wypisów z Xiąg drukowanych, o treści których, jak równie i innych tu niewzmiankowanych rękopismów, katalog zawiera objaśnienia. Rękopismów zaś wszystkich od zawiązania się Grona, zebrano 392 sztuk.

3) *O Funduszach*—Fundusze Grona ze składek miesięcznych, dochodziły tylko F. St. 9, Szyl. 14, pen. 6, które na kupienie papieru, opłatę korrespondencii i skromną nagrodę pracującego wydane zostały. Sczupła ta danina, niewystarczała wcale do zobowiązania Sekretarza, aby na przyszłość mógł za nią pracować. Widząc to Grono, odwołało się o pomoc pieniężną do Towarzystwa Literackiego Przyjaciół Polski, w Londynie, które pod dniem 14 Grudnia 1841, przeznaczyło dla To-

warzystwa, pomocy F. St. I. miesięcznie. Fundusz ten prawie stały złączony z niestałemi dochodami od członków, będzie stanowił wynagrodzenie za pracę i materiały pismienne Sekretarza, obowiązanego już wyłącznie poświęcić się na usługi Grona, i pracować podług jego rozporządzeń.

« 4) *Wewnętrzne urządzenia.* — Prócz Xięgi protokolnej do zapisywania Uchwał, Grono zaprowadzi z początkiem 1842 r. drugą Xięgę dla utrzymania Tabelli Członków; dla wciągania każdomiesięcznie przychodów i rozchodów pieniężnych; oraz dla notowania nabytych lub ofiarowanych dzieł i postępu pracy czy to w przeglądaniu czego, czy w spisywaniu rękopismów. Członków Korrespondentów Grono zaliczyło na równi z Członkami czynnymi, podciągając ich pod obowiązek przepisany dla Członków, od którego PP. Korrespondenci dotąd byli wolni. Protokóła posiedzeń Grona mają być stwierdzane podpisami Prezesa, lub jego Zastępcy i Sekretarza. Naostatek : Grono uchwaliło, że Członkowie zamieszkujący Londyn, jeżeli zechcą łożyć czas, na robienie wypisów, te tylko od nich za spełnienie obowiązku przyjęte będą, które przez Grono wskazane zostaną. Sekretarz zaś obowiązany jest robić naprzód przegląd katalogów posiadanych przez Biblioteki prywatne i publiczne, i uformowawszy z nich, o ile być może najkompletniejszy spis rękopismów i dzieł interesujących Polskę, takowy przesłać do Wydziału Historycznego, i poźniej to tylko przepisywać, co w powyższym spisie przez Wydział za potrzebne uznanem będzie. Przyjęto na posiedzeniu 28 Grudnia 1841 r. podpisano : Zastępca Prezesa: J. Giełgud. Sekretarz: Jan Terlecki. »

Gdyby na wzór Grona Londynskiego, podobne Grona w Rzy-

mie i w Belgii zawiazać się mogły, zbiory naszego Wydziału, z dobrem dla ogólnej Literatury naszej Historycznej, znakomicie urośćby mogły. Staraliśmy się o to, i mieliśmy obietnicę, i mamy dotąd—tylko, ale ją mamy, nadzieję.

Prezes Wydziału Historycznego,

ADAM MICKIEWICZ.

P A R Y Ż

W Drukarni i Litografii MAULDE i RENOU, na ulicy Bailleul, 9-11.

1842